

”FN-rapport väcker frågor. Var finns solidaritet med personer med funktionsnedsättning?”

DEBATT En ny rapport från FN visar att det krävs kraftfulla åtgärder för personer med funktionsnedsättningar. De globala målen om hållbarhet i Agenda 2030 kommer att exkludera personer med funktionsnedsättningar på områden som utbildning, hälsofrågor och digitala tjänster. Enligt FN inträffade hälften av alla dödsfall under pandemin bland personer med olika funktionsnedsättningar. Solidaritet som begrepp omnämns inte ens i FN:s nya rapport. Det oroar, skriver Jörgen Lundälv, docent i socialt arbete vid Göteborgs universitet.

FN har precis utkommit med [*Disability and Development Report 2024. Accelerating the realization of the Sustainable Development Goals by, for and with persons with disabilities.*](#) Den 475-sidiga rapporten handlar om global utveckling och hållbarhet i samhället för personer med funktionsnedsättningar. Det här är en rapport som alla borde läsa. Den utgår från [Agenda 2030](#) och visar en påtaglig ojämlikhet för personer med olika funktionsnedsättningar. Ojämlikheten har blivit större i samband med och efter Covid-19-pandemin. Av totalt 118 indikatorer har endast fem visat framsteg i riktning mot att hållbarhet enligt Agenda 2030 kommer att kunna uppfyllas.

Rapporten slår fast att människor drabbas av diskriminering, utanförskap och ständigt hamnar på efterkälken. Samhällsklyftorna är tydliga. Det finns betydande klyftor mellan de som har en funktionsnedsättning och de som inte har någon funktionsnedsättning i befolkningen. Särskilt stora är dessa klyftor för kvinnor och för personer med intellektuella

och psykiska funktionsnedsättningar. Likaså visar sig klyftorna för personer med funktionsnedsättningar som bor i glesbygd. Rapporten konstaterar även att Covid-19-pandemin förstärkt ojämlikheter i samhället eftersom personer med funktionsnedsättningar haft brist på tillgänglig information. De förlorade arbete och inkomst i större utsträckning jämfört med andra grupper i samhället. FN menar också att hälften av alla dödsfall under pandemin inträffade bland personer med olika funktionsnedsättningar.

Solidaritet omnämns inte

Begreppet solidaritet omnämns knappt i FN:s rapport. Det är anmärkningsvärt. FN konstaterar att klyftorna är särskilt stora på arbetsmarknaden. Globalt sett är 27 procent av personer med funktionsnedsättning sysselsatta på arbetsmarknaden jämfört med 56 procent av personer utan någon funktionsnedsättning. Hur ska flera människor kunna inkluderas i samhället? Hur ska hållbarheten kunna stärkas och utvecklas till att omfatta alla? Hur ser vi själva på solidaritet och arbetet med att utjämna ojämlikhet för att skapa ett socialt rättvist samhälle? Det är frågor som jag hade önskat att FN hade utvecklat i sin flaggskeppsrapport.

Att det finns utanförskap och barriärer för personer med funktionsnedsättningar kan inte ha undgått någon. Däremot borde vi tala mer om solidaritet och funktionshinderspolitik i vår egen samhällsdebatt. Frågorna är svåra. Men det här är något vi är skyldiga varandra.

*Jörgen Lundälv, docent i socialt arbete och funktionshinderforskare
Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet*